

ÅRS- RAPPORT 2017

Innhold

1. Forord 4
2. Menneskerettighetsforkjemper blir anerkjent 8
3. Oppmerksomhet om brudd på menneskerettigheter 10
4. Assistanse til prismottakere 14
5. Styrket kunnskap om menneskerettigheter 16
6. Utvidet undervisningstilbud til elever og lærere 20
7. Støttefunksjoner: læring og utvikling 24
8. Virksomhetens art 28
9. Organisasjon 29
10. Samarbeidspartnere 30
11. Helse, miljø og sikkerhet 31
12. Drift 31
13. Signaturer 32

Årsregnskap 33

Resultatregnskap 34

Balanse 35

Noter 37

FOTO: Magnus Skrede (s 2, 9, 23), Hans Jørgen Brun (s 5), Øystein Grutle Haara (s 12), Johannes Lovund (s 14), Ingvild Festervoll Melien (s 17, 20, 22)

1

Forord

I 2017 har vi med bekymring sett en utvikling hvor menneskerettsforkjempere blir utsatt for trusler, fengslinger, overvåkning og lovendringer som begrenser deres arbeid. Årets to prismottakere fra Kashmir kjenner denne virkeligheten altfor godt. Parveena Ahangar er moren som kjemper for rettferdighet for sin 17 år gamle sønn som forsvant i 1991. Hennes kamp ble til en bevegelse med hundrevis av mødre og enker som har lidd samme skjebne. De nekter å glemme de minst 7000 mennene som har forsvunnet i en av verdens mest militariserte soner. Parvez Imroz er advokaten som i flere tiår har avdekket massegraver, dokumentert menneskerettsbrudd og anmeldt forbrytelsene i en del av India hvor unntakslover har ført til ustrakt straffefrihet for de ansvarlige.

Raftoprisen fikk stor oppmerksomhet i Kashmir. Den beskrives som en viktig inspirasjon for den delen av det sivile samfunnet som fortsatt tror på en ikke-voldelig kamp for menneskerettigheter og menneskeverd, i et område preget av motløshet og dehumanisering. Dette gir oss inspirasjon. Håpet er at prisen kan føre til mer internasjonal oppmerksomhet om menneskerettighetsbrudd som har forsvunnet fra norske og internasjonale politikeres og mediers søkelys.

Gjennom vårt arbeid med prismottakere verden over har vi i 2017 bidratt til å få oppmerksomhet om, og gitt støtte til, menneskerettsforkjempere i Honduras, Mexico, Russland, Ungarn, Tyrkia, Bahrain, Vietnam, India, Vest-Sahara og Uganda. Raftostiftelsen skrev brev til prismottaker Aung San Suu Kyi, der vi utfordret henne til å fordømme militærets overgrep mot rohingya-folket i Myanmar. Dette førte til at vi i desember fikk møte Suu Kyi i NayPyiDaw for å ta opp vår bekymring for rohingyaene. Vi ba henne erkjenne de alvorlige overgrepene og omfanget av det som har skjedd og fortsatt pågår.

«Dere må forstå menneskerettigheter om dere skal jobbe på ledernivå internasjonalt», sa Telenors konsernsjef Sigve Brekke da han stod foran en fullsatt sal av økonomistudenter under den årlige Thorolf Rafto Challenge på NHH. Vi vet hvor viktig det er at fremtidens ledere våger å ta et aktivt ansvar for menneskerettighetene gjennom FNs retningslinjer. Derfor er det veldig spennende at vi i samarbeid med Universitetet i Bergen og Institute for Human Rights and Business har startet et masterkurs i næringsliv og menneskerettigheter som ble gjennomført for første gang høsten 2017.

Vi har også lansert et felles partnerskap mellom Bergen Næringsråd, Norges Handelshøyskole og Bergen kommune for å fremme FNs retningslinjer for næringsliv og menneskerettigheter.

«Håpet er at prisen kan føre til mer internasjonal oppmerksomhet om menneskerettighetsbrudd som har forsvunnet fra norske og internasjonale politikeres og mediers søkelys.»

I Kvinnenettverket kommuniserer kvinnelige menneskerettighetsaktivister fra 19 ulike land via en digital plattform som Rafto har lagt til rette for, og en nettverkssamling på Sri Lanka samlet 24 deltakere til treningskurs. Fysiske samlinger i tillegg til daglig kontakt tror vi legger et godt grunnlag for samarbeid og tilhørighet mellom deltakerne i kvinnenettverket. I Nairobi samlet vi representanter fra kirken og LHBTI-miljøet i Øst-Afrika for å utvikle en manual for hvordan sårbare grupper kan bekjempe hatprat sammen med religiøse aktører.

Over 3000 elever, lærere og lærerskolestudenter deltok i vår demokrati- og menneskerettsundervisning i 2017. Vi har utvidet tilbudet i Fremtidspiloten gjennom støtte fra Kavlifondet, utvidet Dembra-tilbudet og gjennomført fire samlinger med demokratilæring på Utøya. Vi opplever nå at vår kompetanse innenfor undervisning i menneskerettigheter er etterspurt på forskningskonferanser og blant lærerpersonale. Raftostiftelsen har i tillegg styrket samarbeidet med lærerutdanningen og fagmiljøer i 2017, blant annet gjennom det nye studietilbudet Education for Democracy på Høgskulen på Vestlandet.

Til tross for at menneskerettighetene er under press, har vi i Raftostiftelsen hatt gleden av å oppleve hvordan menneskerettighetsforkjempere finner sammen på tvers av landegrensener og utvikler nye måter å nå frem med sine budskap. Vi møter ungdom som blir kjent med sitt engasjement i våre undervisningsopplegg, og vi ser støttespillere som går i fakkeltog, bidrar økonomisk og som engasjerer seg gjennom sosiale medier.

Det gir oss håp.

Jostein Hole Kobbeltvedt,
Daglig leder

2

Raftostiftelsen i verden

■ UNGARN

Rafto inngikk samarbeid med universitetet CEU i Budapest og har i 2017 arrangert en rekke seminarer og forelesninger om temaet ytringsfrihet. Prismottakerne Ian Hancock og Peter Molnar er bidragsytere.

■ JAMMU OG KASHMIR

Raftoprisen 2017 belyste et område og en konflikt som både media og myndigheter ignorerer. Prisen har gitt kampen til Parveena Ahangar og Parvez Imroz økt oppmerksomhet både lokalt og internasjonalt.

■ NORD KOREA

Rafto var medarrangør for konferansen Human Rights and Asian Corporate Leadership Forum der flere nord-koreanske dissidenter fikk spille Demokratikaken.

■ RUSSLAND

Prismottaker Pavel Tsjikov fikk støtte til å skrive to rapporter om det russiske rettsapparatet.

■ MYANMAR

Rafto utfordret Aung San Suu Kyi i et brev og dro til Myanmar i desember for å drøfte bekymring for rohigya-folket. Rafto er en av få NGOer som har møtt henne etter at krisen eskalerte høsten 2017.

■ HONDURAS OG MEXICO

Padre Melo (Honduras) og biskop Raul Vera Lopex (Mexico) ble utsatt for trusler i 2017. Raftostiftelsen fulgte situasjonen tett og skrev brev til myndighetene.

■ **NORGE**

I 2017 har til sammen 3090 elever, lærere og lærerskolestudenter deltatt i Raftos undervisning. Sammen med UiB ble første masterkurs i næringsliv og menneskerettigheter gjennomført for 20 studenter.

■ **VEST-SAHARA**

I 2017 finansierte Rafto en rapport fra Gdeim Izik-rettsaken og skrev debattinnlegg i BT som kritiserte Hordalandsrederiers virksomhet i Vest-Sahara.

■ **SRI LANKA**

Kvinnenettverket gjennomførte et treningskurs på Sri Lanka i 2017 med 20 kvinnelige grasrotaktivister til stede.

■ **UGANDA**

SMUG flyttet inn i nye og sikre kontorlokaler i 2017. SMUG var samarbeidspartner da Rafto arrangerte første skrive-workshop for boken som skal brukes i arbeidet for bekjempelsen av hatefulle ytringer mot LHBTI-personer.

■ **IRAK**

Prismottaker Yanar Mohammed mottok støtte til å bygge flere krisesentre for kvinner på flukt fra krig og vold i hjemmet.

■ **INDIA**

Rafto-ambassadør Kygo støttet dalit-kvinnenettverket AIDMAM.

2

Menneskerettighetsforkjempere blir anerkjent

Raftoprisen 2017 fikk stor oppmerksomhet i delstaten Jammu og Kashmir og representerte et gjennombrudd for saken til Parveena Ahangar og Parvez Imroz. Prismottakernes møte med publikum på Raftokonferansen, media, politikere og organisasjonsliv i Norge har vært med på å løfte kampen mot menneskerettighetsbrudd i Kashmir frem fra glemselen.

Raftoprisen 2017 ble tildelt Parveena Ahangar og Parvez Imroz for deres langvarige og ikke-voldelige kamp for rettssikkerheten til sivilbefolkningen i den indiske delstaten Jammu og Kashmir. I flere tiår har de avdekket overgrep, protestert og inspirert nye generasjoner fra ulike samfunnsgrupper. Internasjonale nyhetsmedier omtaler konflikten i Kashmir som uløselig, og fokuset på forholdet mellom stormaktene Pakistan og India fortrenger viktige spørsmål omkring sivilbefolkningens rettssikkerhet. Ahangars og Imroz' stemmer minner oss om at ingen konflikt trumfer menneskers rett til et liv fritt fra vold, tortur og frykt.

Prisen ut til verden

Raftoprisen ble kunngjort på Raftohuset i Bergen, 28. september kl. 10:00. Lokal og nasjonal presse var til stede, og NRK og TV2 hadde live-sending fra pressekonferansen. Prisen fikk god mediedekning lokalt, regionalt og nasjonalt via NTB og de tilstedeværende mediene på pressekonferansen. Internasjonalt ble nyheten spredt hovedsakelig via AFP nyhetsbyrå, og delingen i sosiale medier via Facebook. I perioden fra prisen ble kunngjort til prisseremonien på DNS, fikk Raftostiftelsens Facebook-side over 1000 nye følgere fra Kashmir-regionen. Etablerte medier i Kashmir i India og pakistanske nettmedier ga nyheten god spredning i sosiale medier.

Lokal, nasjonal og internasjonal oppmerksomhet

Ahangar og Imroz mottok Raftoprisen 2017 på Den Nationale Scene i Bergen 5. november, hvor de ble hedret for fullsatt sal. Etter seremonien deltok prismottakerne og publikum i fakkeltøget i sentrum. I anledning prismottakernes besøk ble Raftoprisen profilert i byrommene med flagg, lysbokser og andre synlige effekter. Rundt 200 personer deltok på Raftokonferansen i Universitetsaulaen 4. november for å høre prismottakerne tale om sitt arbeid og menneskerettssituasjonen i Kashmir. Konferansen ble strømmet og sett av rundt 1500 personer på internett.

Prismottakerne ga uttrykk for at de var overveldet over mottakelsen i Norge, og hvor lite de ante om «hvor stort dette var». De fikk tilbakemeldinger om at flere hjemme i Kashmir hadde fulgt med på Raftokonferansen direkte via internett.

«It is an acknowledgment of our work (...) The Kashmir dispute has not got the international attention that other conflicts have, and the award will help us reach out to the international community.»

Parvez Imroz til Kashmir INK

De fremhevet også at de ble enda mer bevisste på hvor lite kjent situasjonen i Kashmir er internasjonalt, og at det er behov for å spre mer kunnskap om dette, noe de også fikk muligheten til under norgesbesøket. Under besøket i Bergen og Oslo, ble prismottakerne intervjuet av TV2, Bergens Tidende, Dagen, NTB og studentmedier.

I tillegg produserte Rafto en egen portrettvideo av Ahangar og Imroz, som siden har blitt gjort tilgjengelig på Youtube, nettsider og i sosiale medier. Raftostiftelsens workshop samlet fremtredende forskere fra USA og Storbritannia, samt eksperter på nettaktivisme fra Norge og Sverige. Møtene satte i gang planer for internasjonalt samarbeid om dokumentasjon, kompetansebygging, sivilsamfunnsmobilisering og lobbyarbeid, som vil bli fulgt opp i 2018.

I Oslo arrangerte Raftostiftelsen møter med stortingspresidenten og utenriks- og forsvars-komiteen på Stortinget, Utenriksdepartementet, samt ulike NGOer og sentrale representanter for politiske partier. Det ble også arrangert et åpent møte med prismottakerne på Brygg Oslo, der Ahangar og Imroz fikk fortelle om sitt arbeid foran 60 publikummere.

3

Oppmerksomhet om brudd på menneskerettigheter

I 2017 utfordret Raftostiftelsen en av de mest profilerte prismottakerne, Aung San Suu Kyi. Det ble skrevet flere debattinnlegg i norske medier i 2017 enn i 2016, og stiftelsen har vært kritiske til norske myndigheter og internasjonale aktører, samt næringslivsaktører i saker som angår prismottakere. Åpne publikumsarrangementer med fokus på utvalgte menneskerettighetstemaer har hatt god oppslutning. Samtalen med prismottaker Leyla Zana trakk 150 publikummere på Litteraturhuset i Oslo.

Rafto utfordrer Suu Kyi

I desember 2017 møtte Raftostiftelsen State Counsellor og prismottaker i 1990, Aung San Suu Kyi i Myanmar. Stiftelsen fikk som en av de første internasjonale menneskerettighetsorganisasjonene etter at krisen eskalerte høsten 2017 mulighet til å diskutere og stille spørsmål rundt Suu Kyi og den sivile regjeringens ansvar for å håndtere konflikten og overgrepene mot rohingya-befolkningen i delstaten Rakhine. Raftostiftelsen er kritisk til hvordan Suu Kyi har uttalt seg om konflikten med rohingyaene, noe som ga mye oppmerksomhet i norsk offentlighet. Møtet ble også dekket i myanmarske aviser og TV.

«Aung San Suu Kyi har et ansvar. Det er på høy tid at hun utvetydig fordømmer overgrepene mot sivile.»

Jostein Hole Kobbeltvedt i debattinnlegg i Bergens Tidende, 13. september 2017.

Kvinneres rettigheter på agendaen

Debattinnlegg og deltakelse i åpne fora har ført til at prismottakere som fokuserer på kvinners rettigheter er kjent for flere. Blant annet har Raftostiftelsen skrevet en ytring om Irak og Saudi Arabia i NRK og Bergens Tidende (BT), om henholdsvis kvinners rettigheter og situasjon i Saudi Arabia og i Irak etter Mosuls fall. Gjennom flere innlegg i BT debatterte Raftostiftelsen med statssekretær Marit Berger Røsland om Norges ansvar for å ivareta kvinners rettigheter i Irak når regjeringen støtter irakiske styrker i kampen mot IS.

Raftostiftelsen har deltatt i ulike panel- og publikumsarrangementer som tematiserer kvinners rettigheter, blant annet Pecha Kucha-foredrag og Studentenes Fredspris-panel, der Rafto bidro med innsikt i kvinners rettigheter og prismottaker Yanar Mohammeds arbeid i Irak.

Finansiering av rapporter

Raftostiftelsen har finansiert tre viktige rapporter skrevet og publisert i løpet av 2017. Tone Sørfonn Moe og Isabel Lourenco publiserte en observasjonsrapport fra rettsaken mot gruppen Gdeim Izik. Rapporten ga unik og faglig-juridisk dokumentasjon fra en sentral rettsak for den saharawiske opposisjonen i Vest-Sahara og retter grunnleggende kritikk mot ivaretagelsen av disse personenes rettsikkerhet. Arbeidet ble gjennomført i samarbeid med Støttekomiteen for Vest-Sahara og Fundación Sahara Occidental (Portugal).

Raftopris-mottaker Agora fra Russland har publisert to rapporter med finansiell støtte fra Rafto: «The hundred Russian whistleblowers», som dekker sentrale Russiske saker fra 1995 til i dag, og «Russia under surveillance 2017». Begge to er sentrale prosjekter i AGORAs dokumentasjonsarbeid, som lider under sviktende finansiering og press fra russiske myndigheter.

Formidle menneskerettighetsbrudd til pressen

Tradisjonelle medier og sosiale medier er Raftostiftelsens viktigste kanaler for å gjøre allmennheten oppmerksom på menneskerettighetsbrudd. I 2017 ga Raftostiftelsen en meritert meksikansk freelancejournalist reisestøtte til Honduras og fikk på trykk en feature-artikkel om prismottaker Padre Melo i New York Times. Da partneruniversitetet CEU i Ungarn ble truet med stenging, var Rafto en sentral kilde for Aftenposten. En artikkel i Klassekampen om utviklingen av ytringsfrihetssituasjonen i Tyrkia, skrevet av en tyrkisk forsker ved CEU, ble oversatt og formidlet til redaksjonen via Rafto. Videre har stiftelsen utfordret et rederi til å komme på banen, i et debattinnlegg om Hordalandsrederiers virksomhet i Vest-Sahara. Ytringen i Bergens Tidende førte til en støtteerklæring på Twitter fra Bergen Maritim og til en offentlig paneldebatt med rederiets advokat i regi av Studenter-samfunnet. I 2017 forfattet stiftelsen til sammen åtte debattinnlegg knyttet til menneskerettighetsbrudd, som ble publisert i ulike norske medier.

Jostein Hole Kobbeltvedt deltok på Pecha Kucha i Bergen i oktober. Temaet var Frihet. Kvinner i krig og Yanar Mohammeds arbeid for kvinners rettigheter ble presentert for publikum.

Raftoprismottaker 2016, Yanar Mohammed besøkte Oslo i januar og møtte blant annet utenrikskomiteen og leder Anniken Huitfeldt.

Raftoprismottaker Leyla Zana besøkte Oslo i mars. 150 publikummere deltok i panelsamtalen på Litteraturhuset .
Fra høyre: Ordnuray Yildirim Gullestad, Leyla Zana og Iver Ørstavik, Raftostiftelsen.

Økende engasjement i sosiale medier

I 2017 postet stiftelsene jevnlig innhold på Facebook og Twitter om menneskerettighetsbrudd. Innholdet varierer fra støtteerklæringer, solidaritetskampanjer, debattinnlegg og nyhetssaker, eller deling av andres nyhetssaker. Saker der Raftostiftelsen selv er kilde i ytringer og nyhetssaker har generert stort engasjement blant stiftelsens følgere. Veksten i antall følgere har økt med 3000 personer siden 2016, noe som har økt engasjementet på innlegg totalt sett.

Frokostmøter og andre publikumsarrangementer

Publikumsarrangementer er en viktig arena for å spre informasjon og kunnskap om menneskerettighetsbrudd. I løpet av året har flere prismottakere fått anledning til å formidle deres situasjon på ulike arenaer i Bergen og Oslo. I 2017 deltok rundt 350 personer på til sammen åtte publikumsarrangementer i regi av Raftostiftelsen. Et høydepunkt var arrangementet på Litteraturhuset i Oslo med prismottaker Leyla Zana. 150 publikummere i salen fikk høre om kurdernes situasjon i Tyrkia, og Zanas personlige erfaringer som politiker og menneskerettighetsaktivist.

Raftostiftelsen var medarrangør da CMI/Bergen Resource Center inviterte Pavel Chikov til å delta i et panel om sivilsamfunnets rolle i det 21. århundre, som bidro med sin vurdering av rettsapparatet og demokratiet i Russland. Under Nor Shipping 2017 var Raftostiftelsen medarrangør av to debatter: om «Beaching» og «Modern Slavery». Debatten om «Beaching» var i samarbeid med organisasjonen Youngship og trakk et stort og ungt publikum innenfor den internasjonale shippingbransjen. I debatten ble norske ungdomspolitikere, samt Norges Rederiforening utfordret til å ta tydelig avstand denne praksisen. Debatten om moderne slaveri ble omtalt av Lloyds List og Tradewinds, to sentrale bransjespesifikke medier.

Satt dagsorden internasjonalt

Raftostiftelsen, sammen med International Service for Human Rights (ISHR) og Human Rights Watch (HRW), satte fokus på fengslede dissidenter i Kina i anledning Liu Xiaboos bortgang under Human Rights Council i Genève. Raftostiftelsens leder Jostein Hole Kobbeltvedt var en av paneldeltakerne som snakket om prisen til Rebiya Kadeer og situasjonen for uigurene i Kina. En rekke internasjonale menneskerettsorganisasjoner og medlemsland, herunder både Norge og Kina, var representert på møtet.

UN Forum on Business and Human Rights i Genève er en viktig arena for å fremme saker som prismottakere er engasjerte i. Sammen med en koalisjon med sentrale internasjonale NGOer bidro Raftostiftelsen til en sesjon om menneskerettighetsforkjempere som utfordrer næringslivsaktører i sine hjemland. Raftoprismottaker Maryam Al-Khawaja var blant paneldeltakerne i åpningsseansen med 2000 tilhørere i salen, og hun hadde også en viktig rolle i sesjonen om menneskerettighetsforkjempere.

Raftostiftelsen anser Asia som en viktig region å fremme UN Guiding Principles i. Da konferansen «Human Rights and Asian Corporate Leadership» ble arrangert i Seoul, var Raftostiftelsen medarrangør. Arrangementet samlet representanter fra FN og myndigheter, bedrifter, akademia og sivilsamfunn i regionen. Sørkoreansk næringsliv har stor økonomisk innflytelse i Asia, hvor millioner av mennesker blir grovt misbrukt.

4

Assistanse til prismottakere

Raftostiftelsen har bidratt til å legge press på myndigheter og beslutningstakere der situasjonen for prismottakere er prekær, hvor menneskeretts-situasjonen har utviklet seg i en negativ retning eller hvor prismottakere har møtt nye utfordringer. Assistanse har kommet i form av økonomisk støtte til prosjekter i Irak og Uganda, og i 2017 valgte Rafto-ambassadør og artisten Kygo å løfte dalit-kvinnenes sak gjennom å støtte deres kvinnenettverk AIDMAM i India.

NCDHR, India

Fra 2016 har den verdensberømte artisten Kygo støttet ulike prosjekter knyttet til prismottakeres arbeid. I 2017 gikk støtten til AIDMAM, et nasjonalt nettverk i India for kvinnelige dalit-aktivister. Nettverket er også en del av National Campaign on Dalit Human Rights (NCDHR), som arbeider mot undertrykkelse av dalitene i India. AIDMAM jobber for kvinnelige aktivister gjennom dokumentasjonsarbeid, støtte til ofre for vold og drap samt kapasitetsbygging blant aktivistene i nettverket.

Kygo møtte fire dalit-aktivister på hans turné i India, der de fikk fortelle om deres arbeid for å fremme dalit-kvinneres rettigheter.

Yanar Mohammed, Irak

Støtten som prismottaker Yanar Mohammed mottok fra Norad i 2016 har bidratt til oppbygging av nye krisesentre for kvinner rundt Mosul.

Som del av oppfølgingsarbeidet av prismottakere organiserte Raftostiftelsen møter på Stortinget med blant andre leder av utenrikskomiteen, Anniken Huitfeldt. I tillegg møtte Mohammed Norad for å planlegge lobbyarbeid for videre støtte til å bygge flere krisesentre rundt Mosul.

Frank Mugisha, Uganda

Frank Mugisha og organisasjonen Sexual Minorities Uganda (SMUG), mottok i 2016 midler fra blant andre Raftostiftelsen til finansiering av et eget hus. SMUG har i lang tid hatt utfordringer med å leie lokaler til organisasjonen, fordi mange nekter å leie ut til LHBTI-personer. I 2017 kjøpte SMUG sitt eget hus og fikk utført de nødvendige sikkerhetstiltakene, slik at de ansatte kan arbeide under tryggere forhold enn tidligere.

Leyla Zana, Tyrkia

Situasjonen for kurdere i Tyrkia har vært et viktig tema å følge opp, derfor organiserte Raftostiftelsen en serie møter for prismottaker Leyla Zana i Oslo. Rafto og Zana møtte stortingspolitikere, Utenriksdepartementet, samt representanter for Oslosenteret for fred og demokrati, for å tematisere ytringsfrihet i Tyrkia og situasjonen for kurdere i Tyrkia, Syria og Irak. Rafto organiserte en heldags lukket workshop med aktivister i Norge og ekspertise fra Sverige og Tyrkia for å diskutere kurdernes situasjon. Målet med møtene var å skape engasjement blant nåværende og tidligere sentrale politikere for å kartlegge mulighetene til å gjenoppta fredssamtaler mellom Tyrkia og representanter for kurdiske organisasjoner. Rafto fikk anledning til å vurdere hvilke muligheter kurdiske organisasjoner har for å fremme sin sak i europeisk kontekst, og i overstatlige organer.

Padre Melo, Honduras

Padre Melo rettet kraftig kritikk mot regjeringen og gjennomføringen av valget i 2017. Raftostiftelsen skrev brev til utenriksministeren og skandinaviske diplomatiske representasjoner i Mellom-Amerika, om behovet for en internasjonal gjennomgang av presidentvalget i Honduras.

Biskop Raul Vera, Mexico

I 2017 ble prismottaker José Raúl Vera López og hans assistent utsatt for trusler og forfølgelse. Raftostiftelsen skrev brev til guvernøren i Coahuila, samt ansvarlige påtalemyndigheter i delstaten, og fikk også Mellomkirkelig råd til å skrive et separat brev om saken.

BCHR, Bahrain

Raftostiftelsen var medforfatter av en skriftlig henvendelse til Member and Observer States of the UN Human Rights Council, som adresserte den generelle forverringen av menneskerettighetssituasjonen i Bahrain, med utenomrettslige henrettelser, tortur og reiseforbud. Raftostiftelsen har også gitt sin støtte til ulike kampanjer for løslatelse av prismottaker og leder for BCHR, Nabeel Rajab, som sitter fengslet uten dom.

5

Styrket kunnskap om menneskerettigheter

I 2017 har Raftostiftelsen jobbet med en rekke aktører for å styrke kunnskap og kompetanse om menneskerettigheter på lokalt nivå. Grasrotaktivistene i kvinnenettverket gir tilbakemeldinger om at nettverket gir dem økt beskyttelse. Stiftelsen har etablert et masterkurs om næringsliv og menneskerettigheter ved Universitetet i Bergen (UiB) og er i tett dialog med lokale næringslivsaktører om å øke kunnskapen om FNs retningslinjer. Rafto er også i gang med å lage en bok som skal brukes som hjelpemiddel i arbeidet for LHBTI-personer i Uganda.

Næringsliv og menneskerettigheter

Raftostiftelsen ønsker å bevisstgjøre og bygge kompetanse om næringslivets menneskerettighetsansvar på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Blant målgruppene er bedrifter, økonomistudenter og menneskerettighetsforkjempere, og sentralt i arbeidet står det å fremme FNs retningslinjer for næringsliv og menneskerettigheter (UN Guiding Principles on Business and Human Rights -UNGP).

Lokale samarbeidspartnere

En plattform for samarbeid med Bergen næringsråd, Norges Handelshøyskole (NHH) og Bergen kommune er etablert. Gjennom flere fellesmøter og workshop med internasjonale eksperter har en rekke bedrifter blitt kjent med UNGPs og «Human Rights Due Diligence». Mange deltakere har uttrykt interesse for en felles satsing på kompetanseutvikling om implementering av UNGPs blant aktører i regionen. I desember 2017 startet arbeidet med en behovsundersøkelse blant Bergen Næringsråds 3000 medlemmer.

Samarbeidet med Norges Handelshøyskole ble videreutviklet i 2017. Den årlige Thorolf Rafto-forelesningen ble holdt av Sigve Brekke, President og CEO for Telenor. Arrangementet trakk 500 studenter, som fikk høre fra Brekke at innsikt om menneskerettigheter er viktig om man vil bli leder i næringslivet. I oktober 2017 arrangerte Raftostiftelsen «CEMS Skill Seminar» på NHH om Business and Human Rights for 21 internasjonale masterstudenter. Studentenes tilbakemelding var at temaet inspirerte og at kurset bør utvides fra fire til åtte timer i 2018.

Nytt masterkurs ved UiB

Raftostiftelsen samarbeider nært faglig med Institute for Human Rights and Business (IHRB), ett av verdens ledende ekspertmiljøer på området. I 2017 utviklet Rafto, IHRB og Universitetet i Bergen et videreutdannings-masterkurs om «Business and Human Rights». Med internasjonale forelesere på høyt nivå, og 19 deltakere fra næringslivet, academia og sivilsamfunnet, ble det en god start på en langsiktig satsing. Tre Raftoprismottakere foreleste på masterkurset; Nnimmo Bassey (Nigeria), Maryam Al-Khawaja (Bahrain) og Frank Mugisha (Uganda), og de fikk formidlet relevante eksempler fra sine land.

«Dere må forstå menneskerettigheter om dere skal jobbe på ledernivå << internasjonalt», sa konsernsjef Sigve Brekke fra Telenor foran 500 studenter og andre interesserte under Thorolf Rafto Challenge på NHH i oktober.

Raftostiftelsen har i 2017 etablert et samarbeid med viktige aktører i finansbransjen og shippingbransjen, samt med arkitektfirmaet Snøhetta.

IHRB er sentral i disse prosjektene, som har som formål å bidra til å konkretisere og kartlegge menneskerettighetsutfordringer i de nevnte bransjene. Prosjektene vil kunne skape verdifulle verktøy for bedrifter i disse bransjene.

Kvinnenettverket

Deltakerne i Kvinnenettverket opplever at nettverket bygger solidaritet og støtte mellom deltakerne på tvers av ulike regionale grenser. En undersøkelse utført av Scanteam viser at 88 % av kvinnene som har deltatt på treningene sier at samlingene i stor grad har gitt dem et nyttig nettverk. 71 % sier at deltakelsen i nettverket i stor grad gir dem beskyttelse.

Kvinnenettverket er i ferd med å bli et solid nettverk av kvinnelige menneskerettsforkjempere fra ulike regioner og med ulike religiøse bakgrunner. I 2017 hadde nettverket en samling i september, der deltakerne fikk trening i blant annet digital sikkerhet og feministiske begrepsanalyser, samtidig som de jobbet på et felles prosjekt for å fremme kvinners rettigheter på tvers av regionale grenser og i sin geografiske

nærhet. Prosjektene er delt i to temaer: vold mot kvinner og kvinner i konflikt.

Deltakerne kommuniserer nå nesten daglig på ulike digitale plattformer og utveksler ideer, erfaringer, statusoppdateringer og gir hverandre støtte. Den daglige kommunikasjonen sikrer kontinuitet før og etter samlinger, noe som er viktig for nettverkets bærekraft og deltakernes følelse av tilhørighet. Deltakerne har i løpet av året fått større eierskap til nettverket og vil fremover ta del i planleggingen av samlingene og sørge for fremdrift i fellesprosjektene, med Rafto som fasilitator.

Bok om LHBTIQ og hatefulle ytringer

En skrivegruppe bestående av syv forfattere er i gang med tekster til en bok om LHBTI og hatefulle ytringer. Prester, aktivister og journalister fra fire ulike land er med i prosjektet. Med dette skriveprosjekt har Raftostiftelsen klart å samle spredte miljøer og knytte dem sammen med viktige brukergrupper i arbeidet mot hatefulle ytringer rettet mot LHBTIQ-personer. Boken har arbeidstittel «Manual on LGBTIQ hate speech – forms, consequences, remedies» og skal hjelpe personer i omsorgsroller med å forstå og motvirke traumer som LHBTIQ-personer påføres gjennom hatefulle ytringer. I november hadde prosjektet sin første workshop og et konstituerende redaksjonsmøte i Nairobi. Prosjektet samlet 15 deltakere med base i fire land (Uganda, Kenya, Sør-Afrika, USA), med faglig bakgrunn i aktivisme og psykososialt arbeid for LHBTIQ-ungdom, juridisk rådgivning, media, kirkenettverk og akademisk.

Fortellinger fra Nord-Korea

Raftostiftelsen har initiert et bokprosjekt som skal gi marginaliserte nordkoreanske flyktninger en stemme i den vestlige og koreanske offentligheten. Boken er skrevet av 14 flyktninger fra Nord-Korea og består av fortellinger om ordinært arbeidsliv, militæret, skolen, hungersnød og overlevelsesstrategier, klassesystemet og kvinners stilling. Den vil belyse hvordan viktige menneskerettsproblemer forverres under press, som er påvirket ikke bare av Nord-Koreas myndigheter, men også av omverdenens reaksjoner. Manuset ble ferdig og oversatt til engelsk i 2017, med arbeidstittel «Writing Wrongs from North Korea», og skal utgis på koreansk og engelsk i løpet av 2018.

#Tacklehomophobia

Raftostiftelsen etablerte en frivillig gruppe på fem personer som skal arbeide selvstendig med en internasjonal lansering av kampanjen i 2018. #tacklehomophobia deltok i paraden under Regnbuedagene i Bergen og har ferdigprodusert en video med initiativtaker Frank Mugisha, som skal brukes til å rekruttere nye fotballspillere til kampanjen.

Seminarrekke og samarbeid med CEU

Raftostiftelsen har siden 2016 samarbeidet med det ungarske universitetet, Central European University (CEU) for å etablere et møtepunkt mellom akademikere og aktivister for diskusjoner om hatespeech/freespeech. Samarbeidet har resultert i en serie arrangementer med deltakere fra 18 ulike land, der fellesnevneren er innsnevring av ytringsfrihet og konsekvenser av hatefull omtale av sårbare grupper. Tre av prismottakerne, Peter Molnar, Frank Mugisha og Ian Hancock, har vært involvert i samarbeidet. Blant annet innledet Peter Molnar en forelesning med Professor Timothy Garton Ash, noe som Raftostiftelsen ser på som en viktig synergieffekt av samarbeidet med CEU. Til sammen har seminarne og forelesningene samlet rundt 600 personer, og flere av presentasjonene har også blitt formidlet via radio og internett.

Demokratikaken

På initiativ fra sivilsamfunnet i diasporamiljøer fra eritreere i Europa og vietnamesere i USA oversatte Raftostiftelsen brettøvelsen «Demokratikaken» til tigrinja og vietnamesisk og gjennomførte to treninger for trenere, én i Frankfurt (tigrinja) og én i Houston (vietnamesisk).

Bildet: 2174 skoleelever, 710 lærere og 425 lærerskolestudenter deltok i demokrati- og menneskerettsundervisning i 2017.

6

Utvidet undervisningstilbud til elever og lærere

Raftostiftelsen utvidet antall klasser som deltar på klimaundervisning i 2017. Et tettere samarbeid med universitets- og høyskolesektoren gjør at Rafto er nærmere målet med å fylle rommet mellom didaktisk forskning og praksis i klasserommet.

Ekstern støtte og utvidelse av Fremtidspiloten

I 2017 mottok stiftelsen støtte fra Kavlifondet, som gjorde det mulig å utvide antall klasser som deltar i Fremtidspiloten. Fremtidspiloten blir nå et prosjekt som kan kjøres både i høst- og vårsemesteret, der opptil åtte klasser per skoleår kan ta del i innovasjonsprogrammet med temaene menneskerettigheter, klima og samfunnsansvar. Med Fremtidspiloten er målet å utvikle en ny og innovativ klimaundervisning med menneskerettigheter i fokus. Mens læreplanene i stor grad er preget av å lære om årsaker, konsekvenser og utfordringer, retter Fremtidspiloten blikket mot løsninger, samfunnsansvar og deltakelse. Dette fokuset ble innholdet i en kronikk i BT knyttet til skolevalget høsten 2017.

3309 elever, lærerstudenter og lærere deltok i Raftostiftelsens undervisning i menneskerettigheter og demokrati i 2017. Tallene er noe lavere enn fjoråret, men 2016 var jubileumsår, med flere aktiviteter enn normalt. Ser man på antall elever som deltar på demokrati- og menneskerettighetsundervisning, finner vi en svak økning i forhold til normalåret 2015. Stiftelsen har hatt en nedgang i antall elever fra den videregående skolen, men har parallelt klart å opprettholde et stort antall lærere.

Utvidelse av Dembra

Høsten 2016 startet Rafto med sitt første kull med Dembra-skoler. Dembra (demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme) er et kompetanseutviklingsprosjekt for lærere i ungdomsskolen. Skoleåret 2017-2018 utvidet Rafto prosjektet med én skole – fra tre til fire skoler. Skolene får oppfølging i ett år. Raftostiftelsen var med i konferansegruppen og som faglige bidragsytere på den nasjonale Dembra-konferansen, 18.–19. oktober på Fornebu.

Samarbeid med universitets- og høgskolesektoren

Rafto har en målsetning om å bidra til å fylle rommet mellom didaktisk forskning og praksis i klasserommene, og har bevisst etablert tett kontakt med lærerutdanninger og forskningsmiljøer. Gjennom Dembra-skolene har Raftostiftelsen kontaktet forskere og samarbeidet om å utvikle tre skreddersydde, fagspesifikke kurs:

- Interkulturell kompetanse i språkopplæringen: for lærere i fremmedspråk.
- Flytende frykt: for norsk og matematikklærere.
- Lærebokanalyse: for lærere i samfunnsfag og KRLE.

Raftostiftelsen har i flere år hatt et tett samarbeid med lærerutdanningen på Høgskulen på Vestlandet (HVL). Hvert år har andreklassingene vært med på et opplegg om demokrati, og både årshenhet i samfunnsfag og religion besøker Raftohuset for en økt om didaktikk i menneskerettigheter og demokrati.

Høsten 2017 startet HVL for første gang modulen Education for Democracy, som gir 30 studiepoeng. Raftostiftelsen er partner i dette studiet og har bidratt med undervisning, materiell og sensorarbeid.

Rollespill i rettighetestanken på Raftohuset.

Demokratilæring på Utøya

Det ble gjennomført fire samlinger med elever i 9. og 10. trinn og deres lærere på Utøya i løpet av 2017. Raftostiftelsen er partner med det Europeiske Wergelandsenteret og Utøya AS i prosjektet Demokratilæring på Utøya.

Samarbeid med lokale kulturinstitusjoner

Raftostiftelsen har i en årrekke samarbeidet med Bergen internasjonale filmfestival (BIFF) om et gratis undervisningsopplegg knyttet til dokumentarfilm for videregående skoler i Hordaland. I 2017 var klima, menneskerettigheter og pressefrihet tema, og Raftostiftelsen bidro med forberedelsesmateriale til de 3735 elevene som deltok på filmvisningene.

I samarbeid med KODE bidro Raftostiftelsen med et underholdningsarrangement med tittel «Stemmer», under Kulturnatten i Bergen sentrum. Tema var valget og Rafto gjennomførte for første gang brettøvelsen «Demokratikaken» live. Spillet dannet grunnlaget for uformelle samtaler rundt hva et demokrati egentlig er.

Et styrket fagmiljø

Raftostiftelsen har ambisjon om å utvikle et fagmiljø for demokrati- og menneskerettighetsundervisning. Høsten 2017 ble undervisningsavdelingen utvidet med en ny fast rådgiverstilling, og den pedagogiske plattformen ble oppdatert. Med tre ansatte har avdelingen sikret en bred og relevant kompetanse, og de kunne lede arbeidet med å sende inn felles høringsvar til ny generell del av læreplanen fra alle freds- og menneskerettighetsentrene i Norge. Raftostiftelsen ser en økende tendens til at kompetansen på undervisning blir etterspurt på konferanser og hos lærerpersonale.

Studentappell etter fakkeltog er en viktig tradisjon.
I år hadde studentene en egen parole.

6

Støttefunksjoner: læring og utvikling

I 2017 hadde Raftostiftelsen en svak økning i private donasjoner og har derfor startet kartleggingen og lagt til rette for et mer systematisk arbeid mot private bidragsytere i 2018. To eksterne evalueringsrapporter har gitt stiftelsen et godt grunnlag for å utarbeide ny strategi.

Økt engasjement og ny digital løsning for private donasjoner

Sosiale medier er i stor grad en kanal for å skape og ivareta engasjement og styrke Raftos identitet. Målet har vært å øke antall følgere, og i desember 2017 hadde stiftelsen til sammen 10 000 følgere i sosiale medier (Facebook, Instagram og Twitter), mot 7000 følgere i desember 2016.

Rafto.no er en viktig kanal for å informere om hvem vi er og hva vi gjør. Statistikk fra Google Analytics viser at omlegging til nye nettsider i 2015/2016 har ført til at flere har besøkt sidene, fra 12 200 unike brukere i 2015, til 20 860 i 2017. En av endringene som da ble gjort var å synliggjøre mulighetene man har til å engasjere seg i Raftostiftelsen, og i 2017 ble siden i tillegg tilrettelagt for å skaffe private midler gjennom en digital donasjonsløsning.

Raftostiftelsen har hatt som mål å styrke den visuelle identiteten på tvers av kanaler og målgrupper, og i 2017 ble en ny visuell profil tatt i bruk under Raftoprisarrangementene, utviklet av Netlife.

Læring og utvikling

Raftostiftelsen gjorde i 2017 en ekstern evaluering av arbeidet med Raftoprisen og oppfølgingsarbeidet, utført av konsulentbyrået Scanteam. Rapporten dokumenterte betydningen både prisen og den direkte oppfølgingen har for prismottakerne. Evalueringen ga en rekke relevante innspill til hvordan arbeidet med tematiske oppfølgingsprosjekter og kommunikasjon kan utvikles videre. Frivilligheten i Raftostiftelsen ble trukket frem som en sentral merverdi. Raftostiftelsen legger både til rette for frivillighet og får mye igjen for den innsatsen som legges ned. Det ble anslått at frivillige bruker tilsammen over 2500 dager på Raftostiftelsen, noe som utgjør omtrent 9.5 årsverk.

Raftostiftelsen fikk en ekstern gjennomgang av undervisningsarbeidet, utført av programsensor Trond Solhaug, professor ved lærerutdanningen på NTNU. Den ga verdifulle innspill til undervisningsmetoder og de ulike pakkene som blir tatt med videre.

Lørgallmenningen
15

...CAMPUS 116
...VOLT
...TONE
...THE
...AND STUDIO
...LIBRARY
...LIFE
...BY THE
...MANN OG BARN
...HUSH
...UNDI
...BYGGL

RIGHTS

#Raftofoundation

Virksomhetens art

Raftostiftelsen er en ideell stiftelse som drives fra Raftohuset i Bergen. Stiftelsens formål er, i professor Thorolf Raftos ånd, å arbeide for menneskets rettigheter, i første rekke åndsfrihet, politisk frihet og økonomisk frihet. Arbeidet skal drives på humanistisk grunnlag uten geografisk avgrensning for å fremme menneskeverd. Raftostiftelsens arbeid er i stor grad basert på frivillig innsats.

Raftostiftelsens viktigste oppgave er tildelingen av professor Thorolf Raftos Minnepris – Raftoprisen. Prisen deles ut hvert år, fortrinnsvis på Raftos dødsdag 4. november, og består av et diplom og en sjekk på USD 20 000. Selve prisbeløpet utbetales fra Stiftelsen Raftoprisens Fond. Raftoprisen er delt ut siden 1987. Gjennom tildelingen av Raftoprisen skal Raftostiftelsen sette dagsordenen, og være en støttespiller for mennesker som står i fremste rekke i kampen mot undertrykkelse.

Verdier, hovedmål og kjerneaktiviteter

Raftostiftelsens verdier er mot, respekt og solidaritet.

Våre hovedmål er:

- 1: Å tildele Raftoprisen til utvalgte menneskerettighetsforkjempere.
- 2: Raftostiftelsen skal ta aktivt del i kampen for menneskeverdet ved å være en langsiktig samarbeidspartner og støttespiller for Raftoprismottakerne i deres menneskerettighetsarbeid.
- 3: Raftostiftelsen skal, gjennom undervisning og formidling, fremme kompetanse om og engasjement for demokrati, menneskeverd og menneskerettigheter.

Vår kjerneaktivitet organiseres under tre aktiviteter:

- 1: Raftoprisen – utvelgelse og tildeling
- 2: Oppfølging av Raftoprisene
- 3: Undervisning og formidling om menneskerettigheter og demokrati.

Støttefunksjoner organiseres i tre områder: kommunikasjon, organisasjon og finansiering.

9 Organisasjon

Styret 2017

Styreleder Martin Paulsen, nestleder Anne Horn
Styremedlemmer: Harald S. Kobbe, Siri Gloppen,
Liv Unni Stuhaug (ansattes representant),
Anders Skjævestad, Siri Strandenes,
Anders Waage Nilsen og Lise Rakner.

Observatør: Aud Raknem

(styreleder Raftostiftelsens Venner).

Styret har hatt seks styremøter i 2017.

Administrasjon 2017

Fast ansatte i 100 % stilling:

Jostein Hole Kobbeltvedt, daglig leder
Therese Jebsen, seniorrådgiver
Stig Rasmussen, administrasjonsleder
Solveig Moldrheim, undervisningsleder
Kari Amble, seniorrådgiver kommunikasjon
Iver Ørstavik, seniorrådgiver
Ingrid B. Rosland, prosjektleder Kvinnenettverket
(permisjon 1.1.2017–13.11.2017)
Bjørnar Dahle, rådgiver undervisning
Liv Unni Stuhaug, prosjektkoordinator, Raftoprisen
Kristine Gabrielsen, rådgiver kommunikasjon
Julie Ane Ødegaard Borge, rådgiver undervisning

Raftostiftelsen hadde i løpet av 2017 tre personer på
prosjektkontrakter: Kristina Vågen Fiskum, assistent
Raftoprisen (40% 1.8–30.11), Ingrid Rostad, prosjektleder
Kvinnenettverket 01.01.17–31.12.17 (vikariat), Martin
Reksten, undervisning (100% 1.1–30.6), og én ansatt på
timebasis: Øystein Kobbeltveit

Praktikantordning

Raftostiftelsen etablerte i 2010 en praktikantordning der
frivillige jobber to dager i uken, normalt i ett år, som en del
av administrasjonen. Ordningen har i dag fastsatte lærings-
mål og i større grad enn tidligere formalisert oppfølging fra
stiftelsen.

Praktikanter i 2017

Maria Hindahl, undervisning
Malin Stensland, undervisning vår
Marte Hauge, undervisning vår
Bano Abdulrahman, undervisning høst
Sunniva Ingholm, Raftoprisen

Raftostiftelsens Priskomité 2017

Leder Lise Rakner,
Maya Janmyr (permisjon),
Line Alice Ytrehus, Ragnhild Tungesvik,
Oda Longvanes (leder av studentgruppen 2017),
Elin Skar,
Kristine Onarheim,
Lars Ivar Oppedal Berge,
Dag Erik Berg

Frivillige

Raftostiftelsen er en ideell organisasjon som i stor grad er
basert på frivillig arbeid. Ca. 50 personer er aktive
gjennom ulike verv i styret, priskomiteen og
studentgruppen, som praktikanter eller annet.

Oslogruppen

Raftostiftelsens Oslogruppe ble etablert i januar 2015.
Ved utgangen av 2017 var det ti aktive medlemmer i
gruppen. Oslogruppens hovedmål er å gjøre
Raftostiftelsen mer kjent i Osloområdet og
tilrettelegge for stiftelsens arbeid i Oslo.

Raftohuset – Stiftelsen Egil Raftos Hus (SERH)

Raftostiftelsen leier lokaler i Raftohuset – Menneskerettighetenes plass 1. Eiendommen eies av SERH, som ble opprettet i 1997. Styreleder i SERH er Jan Ramstad, og Dag Stiegler er styremedlem. Raftostiftelsen fremleier lokaler til Amnesty International Norge. Raftostiftelsen har ansvar for den daglige driften av Raftohuset.

Stiftelsen Raftoprisens Fond (Raftofondet)

Det er et mål at finansieringen av Raftoprisen skjer på et selvstendig og fritt grunnlag. Raftofondet ble etablert i 2008, og Fondets formue bygges opp gjennom gaveinnskudd fra personer og selskaper. Hovedformålet er, gjennom avkastningen fra fondets kapital, å stille til disposisjon midler til Raftostiftelsen i forbindelse med den årlige utdelingen av Raftoprisen. Midlene kan også benyttes til oppfølging av tidligere Raftopriser. Styret i Stiftelsen Raftoprisens Fond består av Tom O. Kleppestø (leder), Elin Bull Nordstrand, Lisbet Nærø og Alexander Cappelen.

Raftostiftelsens Venner

Gjennom året har venneforeningen drevet undervisningsarbeid for ungdom i samarbeid med Raftostiftelsens undervisningsavdeling. Venneforeningen har medvirket under prisutdelingen på ulike måter, samt utført dugnad på Raftohuset.

Human Rights House Network

Raftohuset er medlem av Human Rights House Network (HRHN), et internasjonalt nettverk av menneskerettighetshus med medlemmer og samarbeidspartnere i blant annet Oslo, Moskva, Warszawa, Sarajevo, Minsk, Zagreb, Baku og London.

Faglige samarbeidspartnere

Amnesty International, Americans for Democracy and Human Rights (ADHRB), Bahrain Institute for Rights and Democracy (BIRD), Bergen Næringsråd, Bergen internasjonale filmfestival (BIFF), Business and Human Rights Resource Center, Bærekraftige liv, Central European University in Budapest, Christian Michelsen Institute (CMI), Den norske Burmakomiteé, Den norske Helsingforskomité, Gulf Center for Human Rights, Impact HUB Bergen, Initiativ for etisk handel, Institute for Human Rights and Business, International Service for Human Rights, International Dalit Solidarity Network, International Federation for Human Rights, HL-senteret, Human Asia, Human, Rights House Network, Human Rights Watch, Høgskulen på Vestlandet, Korea University Human Rights Center, Korea University Business School, Norges Handelshøyskole (NHH), Norsif – Norsk forum for ansvarlige og bærekraftige investeringer, Office of the High Commissioner for Human Rights, PEN Korea, PEN Norge, RVTS Vest, Studentersamfunnet i Bergen, Støttekomiteen for Vest-Sahara, The European Wergeland Center, The Norwegian Human Rights Fund, The Oslo Center for Peace and Human Rights, UN Working Group on Business and Human Rights, Universitetet i Bergen, Ungdommens bystyre, Bergen, Uyghur American Association, Vietnam Committee for Human Rights.

Offentlige støttespillere:

Bergen kommune, Den kulturelle skolesekken, Hordaland fylkeskommune, Kunnskapsdepartementet, Utenriksdepartementet.

Andre støttespillere:

Formuesforvaltning, Kavlifondet, Kygo, Sparebanken Vest, Stiftelsen Fritt Ord, Vibeke Aase og J.F. Odfjells Allmenntingelige Stiftelse.

Bidragsgivere Raftoprisen:

Fotograf Hans Jørgen Brun, Jæger Automobil AS, Kulturoperatørene, Den Nationale Scene (DNS), Universitetsulaen (UiB), Rikhard Juuhl Blomster, Godt Brød

11

Helse, miljø og sikkerhet

Daglig leder har hovedansvar for HMS-arbeidet i Raftostiftelsen. Verneombud er Bjørnar Dahle. Oppfølging av HMS-saker er delegert til administrasjonsleder. HMS-saker tas opp jevnlig i stabsmøter.

Raftohuset er et gammelt bygg med behov for jevnlig utbedring for å opprettholde et godt fysisk arbeidsmiljø. I 2017 har vi gjennomført brannøvelse og test av brannslukkeutstyr.

Styret legger vekt på å ha en god fordeling mellom kvinnelige og mannlige medlemmer. I 2017 hadde styret fem kvinner og fire menn, priskomiteén hadde syv kvinner og to menn, blant fulltidsansatte var det syv kvinner og fire menn.

Det har ikke vært skader eller ulykker i tilknytning til driften i 2017. Totalt sykefravær i forhold til totale arbeidstimer var 10,4%. Det er ikke rapportert om jobbrelatert sykefravær.

Et flertall av de ansatte er organisert i NTL, og Raftostiftelsen er innmeldt i Virke. Partene er bundet av Landsoverenskomst for virksomheter, §27.

Raftostiftelsen forurensrer ikke det ytre miljø mer enn det som er normalt for tilsvarende virksomhet.

12

Drift

Resultatet av virksomheten

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse for regnskapsåret 2017 et riktig uttrykk for stiftelsens stilling og resultatet av virksomheten.

Driftsinntekter var i 2017 kr 16 545 054 mot kr 17 284 092 i 2016. Sum driftskostnader utgjorde kr 15 413 835 mot kr 17 561 203 i 2016.

Stiftelsens regnskap viser et positivt driftsresultat på kr 1 131 219. I 2016 hadde stiftelsen et negativt driftsresultat på kr 277 111.

Netto finansposter var kr 47 339 mot kr. 280 311 i 2016.

I 2017 hadde stiftelsen dermed et positivt årsresultat på kr 1 178 558.

I 2016 hadde stiftelsen et positivt årsresultat på kr 3 200.

Sum gjeld pr. 31.12.2017 utgjorde kr 2 740 388 mot kr 2 746 197 i 2016. Eiendelene utgjorde kr 8 403 917 mot kr 7 231 168 i 2016.

Stiftelsens grunnkapital er på kr 300 000.

Stiftelsens samlede egenkapital var pr. 31.12.2017 kr 5 663 529 mot kr 4 484 971 i 2016.

Bergen 31. desember 2017 / 7. mars 2018

Martin Paulsen
STYRELEDER

Anne Horn
NESTLEDER

Harald Støren Kobbe
STYREMEDLEM

Siri Gloppen
STYREMEDLEM

Lise Rakner
STYREMEDLEM

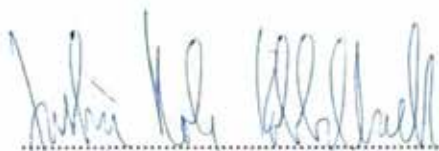
Siri Pettersen Strandenæs
STYREMEDLEM

Anders Skjævestad
STYREMEDLEM

Anders Waage Nilsen
STYREMEDLEM

Jostein Hole Kobbeltvedt
DAGLIG LEDER

Liv Unni Stuhaug
STYREMEDLEM

Årsregnskap Raftostiftelsen 2017

Resultatregnskap

Balanse

Noter

Revisjonsberetning

Resultatregnskap

Driftsinntekter	Note	2017	2016
Annen driftsinntekt	7	16 545 054	17 284 092
Driftskostnader			
Varekostnad		5 555 484	7 607 961
Lønnskostnad	3,4	7 303 696	7 517 991
Avskrivning	5	161 426	146 819
Annen driftskostnad	3	2 393 229	2 288 432
Sum driftskostnader		15 413 835	17 561 203
Driftsresultat		1 131 21	-277 111
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		61 452	63 261
Verdiendr. finansielle instrumenter, virkelig verdi		0	250 000
Annen finanskostnad		14 113	32 950
Netto finansposter		47 339	280 311
Årsresultat		1 178 558	3 200
<i>Overføringer og disponeringer</i>			
Overføringer annen egenkapital	6	1 178 558	3 200

Balanse

Anleggsmidler	Note	2017	2016
<i>Varige driftsmidler</i>			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	661 198	771 706
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner	5	101 78	143 897
Sum varige driftsmidler		762 982	915 603
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		250 000	250 000
Sum finansielle anleggsmidler		250 000	250 000
Sum anleggsmidler		1 012 982	1 165 603
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer		100 827	67 155
Andre fordringer		126 111	137 683
Sum fordringer		226 938	204 838
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2	7 163 997	5 860 727
Sum omløpsmidler		7 390 935	6 065 565
Sum eiendeler		8 403 917	7 231 168

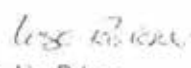
Egenkapital	Note	2017	2016
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Grunnkapital	6	300 000	300 000
Sum innskutt egenkapital		300 000	300 000
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	6	5 363 529	4 184 971
Sum opptjent egenkapital		5 363 529	4 184 971
Sum egenkapital		5 663 529	4 484 971
Gjeld			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		677 949	483 183
Skyldige offentlige avgifter	2	570 760	605 188
Annen kortsiktig gjeld	8	1 491 679	1 657 826
Sum kortsiktig gjeld		2 740 388	2 746 197
Sum gjeld		2 740 388	2 746 197
Sum egenkapital og gjeld		8 403 917	7 231 168

Bergen, 31. desember 2017 / 7. mars 2018

Siri Gløppen
Styremedlem

Harald Storen Kubbe
styremedlem

Anne Horn
Nestleder

Lise Rakner
Styremedlem

Anders Skjævestad
Styremedlem

Siri Pettersen Strandenes
Styremedlem

Liv Unni Stuhaug
Styremedlem

Anders Waage Nilsen
Styremedlem

Jostein Hole Kobbeltvedt
Daglig leder

Martin Paulsen
Styreleder

Noter

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Inntekter

Inntekter består av tilskudd, gaver, støttemedlemskap og leieinntekter. Driftstilskudd og gaver inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Investeringsstilskudd resultatføres i takt med avskrivningene av investeringen. Leieinntekter inntektsføres i takt med den perioden ytelsen vedrører.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Note 2 - Bankinnskudd

Bundne skattetreksmidler i 2017 utgjør 299 069

Innestående på skattetrekskonto er tilstrekkelig til å dekke skyldig skattetrekk pr 31.12.

Skatter

Stiftelsen driver ikke skattepliktig virksomhet.

Note 3 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Lønnskostnader	2017	2016
Lønninger	5 517 621	5 926 600
Arbeidsgiveravgift	878 121	907 339
Pensjonskostnader	408 628	336 980
Andre ytelser	499 327	347 070
Sum	7 303 696	7 517 991

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt totalt 13 årsverk.

Ytelser til leder

Daglig leder lønn	634 055
Annen godtgjørelse	13 715

Daglig leder inngår i selskapets innskuddsbaserte pensjonsordning.

Det er ikke utbetalt styrehonorar eller annen godtgjørelse til styret i 2017.

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	2017
Ordinær revisjon	21 250
Attestasjonstjenester	30 256
Merverdiavgift er inkludert i revisjonshonoraret.	

Note 4 - Pensjoner

Stiftelsen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Stiftelsens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven. Innskudd i pensjonsordningen kostnadsføres løpende.

Note 5 - Varige driftsmidler

	<i>Tomter, bygninger og annen fast eiendom</i>		<i>Sum</i>
Anskaffelseskost 1.1	1 189 481	319 956	1 509 437
Tilgang kjøpte driftsmidler	8 807	0	8 807
Anskaffelseskost 31.12.	1 198 288	319 956	1 518 244
Akk. avskrivning 31.12.	-537 090	-218 172	-755 262
Balanseført pr. 31.12.	661 198	101 784	762 982
Årets avskrivninger	119 314	42 112	161 426
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	
	10 år	3 til 5 år	

Oppført beløp knyttet til Tomter, bygninger og annen fast eiendom vedrørende aktiverte påkostninger i forbindelse med bygging av innlevelsesrom i kjelleren på Egil Raftos Hus.

Note 6 - Egenkapital

	<i>Grunnkapital</i>	<i>Annen egenkapital</i>	<i>Sum</i>
Egenkapital 1.1.2017	300 000	4 184 971	4 484 971
Årsresultat	0	1 178 558	1 178 558
Egenkapital 31.12.2017	300 000	5 363 529	5 663 529

Note 7 - Offentlige tilskudd

Stiftelsens tilskudd består av driftstilskudd fra ulike aktører, både offentlige og private.

Av offentlige tilskudd mottar stiftelsen tilskudd fra: Kunnskapsdepartementet over statsbudsjettet, kap. 255, kr 5 127 000, Utenriksdepartementet kr 6 500 000, Utdanningsdirektoratet, Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune.

Note 8 - Annen kortsiktig gjeld

	2017	2016
Periodisert tilskudd	809 334	935 870
Skyldig lønn og feriepenger	628 331	671 996
Påløpte kostnader	54 014	49 960
Sum	1 491 679	1 657 826

RAFTO

Raftostiftelsen

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norway

E-mail: rafto@rafto.no

www.rafto.no